

pleri. Unde Testamento ejus, qui ex conditione heredem inhiuit, si etad eis in mare abiecti, non esse parentum. Ius statut. I. Quidam, Dig. 2. Tit. De Confinibus Infractiōnē, & suspicio est hominem, qui talēm conditionem posuit, mentis copotem non habere: quod si probari poterit, irriūt erit Tamentum. Ibidem I. Conditions, 9. Paulus Jureconsultus, Conditions: quia contra bonos mores inveniuntur, remenda sunt: veluti si ab hospitiis patrem suum non redemēti s parentibus suis, parentes alimenta non præstiterit. Et Conditions 14. sub eodem titulo: Conditions contra Imperatores, aut contra Leges, aut quae Liges vīcēbant, scripta, vel quia contra bonos mores, vel derisorias, aut huiusmodi, quos Prætores imprecaverunt, prouoūs habentur: & perinde, ac si conditio hereditatis, sive lego ad ipsa non est, caput hereditatis, legatum. Et L. 15. Filius, qui fuit in pastore, sub conditione scripturatus, quam Senator, aut Princeps impetravit, sub conditione scripturatus, quam in imperio, ut pateretur, etiam pateretur, cognita causa; manente dubio, cum illo, cuius interest, amice componat, non pericolo iniustitia expomat, & mala fide possident alienum. Certe si Romanis Legibus agatur, heres ad vendendum obligabitur, ut constat ex L. Quæsiōnē, Cod. Lib. 6. tit. De Fiduciis, cuius haec sunt verba. Cum res portentosissimum sollemnitatem ostendat, tunc & numerus testium, & nimis subtilitas requiriāt: Lex etenim, ne quid falsitas incurat per duos forte seorsim compitum Testamentum, majorē numerus istud expofitulat, ut per ampliores homines perfectissima veritas reueletur. Cum autem isti, qui aliquid ex voluntate defuncti lucrat, & maxime ipsi heres, enī summa autoritas ipsius causa commissa est, dicebat complicita veritatem per sacramentum Religionis: qualis locuī testibus relinquatur, vel quemadmodum ad extramam fidem decurratur, propria, & inhibita fide rellata. Cum & Legis releximus, quia ius dispositionis testatorum omnino heredes obire compellunt: & scilicet causam exigunt, ut etiam amittere lucrum hereditatis sanciant eos, qui Testatoribus suis minime paruerint. Idem fancitum est L. Ethi inutiliter, & L. Si veritas, C. eodem titulo. Verum cum ubiq̄ secundum Romanas Leges Jus non dicatur, tuta illius conscientia fuerit, qui Testamentum Regni Legibus, vel Municipalibus, aut Iudicis Sententia irruat, & quod bona fide irruat credit, non fuerit executus.

REGULA XIV.

Testamentum suprime, vel abscondere, aut eorum excusationem retardare, vel legato intervertare, labile peccatum est contra justitiam, & caritatem.

Hanc Regulam confitit Synodus Gnotensis an. 1526, celebrata; Prohibemus, inquit, Curat, & alii, ne Testamentum impia, iniqua, si Testatoris corpus patitur in aquam, sive contra iura si boni moris, vel ea, qua piacit, aut verecundam dant (sciri nonnulli fatus fecerunt) recipiant.

Et rufus: Relatori Parochiarum ad incendiā Parochiarum Testamenta vocati, si Testator aliquis contra communem Exequiorum confuetudinem, vel defunctorum Officium ordine velint, ut Canticum letitiae, & gaudii pro sua inhabemantur, non recipiant.

Quamvis enim olim in Officio pro Defunctis caneretur Psalmus In exitu Israel de Egypto, cum Alleluia, ut concurrit in Sacramentum. Remigii Remissi, quod editat D. Hmo Menardo in Notis erudititudi Sacramentorum S. Gregorii: quamvis Ecclesia Graeca hę lexitim vocem in Defunctionum Officium usurparit, quamvis illam usitatis sive in exquisitā significandi lexitim, quia tibi Ecclēsia ex morte Justorum obvenit, S. Hier. Fabiola Epistulis testatur: prafatis tamen Disciplinis, Ritus Ecclesiasticis Libris prescripti in unaquaque Diece accurate servandi sunt; nihil innovandum.

REGULA XIII.

Testamentum sollemnitatem deficiunt, sive in foro exteriori non valent, in foro tamen conscientia valens, ac heredes tenet ac legato solvenda maxime que ad ipsas causas, pli, & viriditer Auditoriū vīsum est. Id certum agendum, quod Index equi Summi Legis decernet, causa in foro exteriori delata.

Ille Juris sollemnis pertinere dumtaxt ad probationem Testamenti, ut in foro scilicet externi probri probat, & ad hominum fraudibus, & dolis vindicti, non autem ad eis substantiam, censet inter alios S. Antoninus 3. p. tit. 10. cap. 3. §. 14. ita scribens: Non quod cum quis faciat, vel infirmus, qui est fana mens, ultimo disponit de bonis suis, sed quibus potest dispare, per similescriptum, vel verba solum, non solentiam, vel circumventus, sed libere sine Notario, & testibus debitis, standum est ejus tali dispositioni in ro consienter, tenet ad observandum illud.

Id confirmat ex Canone, Ultima qui S. Gregorio tribuitur, cauilla 13. qu. 2. Ultima (inici) voluntaria defuncti medicorum servari debet. Et c. Indicante, quod Greg. IX. Responsuē est, Extra, De Testamento, Cognovimus (inquit) quod moriens uxer Kempī, concham argenteam natus verbis inscripsit, & sive dari liberis, & scutellam argenteam cuiam Conacherio reliquise.

Idem censet Sylvester, in Summa vero Legarum, 4. §. 10. Quando (inquit) Testamentum nullum, quia non sunt testes sufficiens, vel deficit sollemnis aliqua furti Civi: si confit heredi voluntate sunt, vel per duas testes probari potest, obligatio naturarū Iure Gentium ad

illam implendat. Atque eo referti possunt verba Plini Epist. 9. Lib. 4. scribentis, Defunctionum voluntatem bonis hereditatis intellexisse, pro iure est: neque enim quid nos minus honestas, quam apud alias necessitas valeret.

De Extrema Unctione:

retardantur. Quam questionem hunc in modum solvit: Quantum ad maritum elemosynas, nullum detrimentum patitur. Deficit ex predicta tarditate; & maxime si quantum in isto fuit, curam adhibuit, ut huiusmodi elemosynas citare darentur, quia maritum principaliter ex voluntate, & intentione dependat: sed quantum ad effectum elemosyna, patitur detrimentum; non quidem, ut pro huiusmodi tarditate puniatur: sed quia remedium ei non adhibetur, dum susfugia differuntur, ex quibus plurimum juvaretur.

Adit S. Antoninus, 3. p. tit. 10. c. 2. Non pati si De testa: militare detrimentum, si differatur Restitutione, quam ipse executione.

De testa: mandavit fieri, licet tardie mandaverit, etiam in morte, te, si tamē fecit, quod potuit. Quod si repide, & in causa mandava, suffragium fieri, id eoque non sit, vel multum differt, nec quod merum, ex remissione, ne voluntatis, & quod suffragium, ut non sublevetur, si non sit, vel non ita citio, sed tardie sit. Et multo magis de Restitutione facienda. Nam possit cum voluntate ita remilia mandare fieri restituitionem, para, ne filii egrent, vel, ne quid de Restitutione non curans habuerit, ut parvum, vel nihil ipsi prodebet, tali Restitutione mandata, si etiam fieret.

Articolo 2. ejusdem quodlibet, & quærit S. Th. Utrum Executor debet tardie distributionem elemosynarum ad hoc, quod res Defuncti melius veandetur. Resp. Quod in more mortali temporis non videtur esse magnum periculum. Unde si Executor per mollicem tempus elemosynam dare differt, ut rebus defuncti melius vindicetur, & amplius elemosynas faciat, non videtur esse abque calpa: quia forte defunctus in Purgatorio liberatur, in quo existens remedium Suffragiorum maxime necessarium erat. Hor autem requirit prudenter Executore examens, ut scilicet consideratis dilatatio temporis, & conditione perficia, quia creditor cirius, vel tardius liberanda, & eriam quantitate augmenti elemosynarum, facias quod videbis expedire defunctum.

Lethalē peccati reos esse, qui Testamentorum executionem in legis ad pias causas diu differunt, ac negligunt, probat. S. Antoninus 3. p. tit. 10. c. 2. De Testamento, ex can. Oblationes, cauilla 22. q. 3. ubi dicitur, Qui oblationes defunctorum detinet, & Ecclesiis tradere demoratur, in infidelibus sunt ab Ecclesiis abhincendi, & quod legatum necatores, nec credentes. Dis iudicium habendi sunt. Ex quibus S. Antoninus post Joannem de Neapoli colligit, Executores, & heredes multum differentes peccare mortaliter, & quis decurrit adversus ipsos Excommunicatio, quod non sit nisi in lethali peccati reo: tunc quia quis nobis documentum infernit animabus proximorum, unde dicuntur Necatores animalium, scilicet subtrahendo ipsius suffragia.

REGULA XV.

Cum Heredes, vel Executores legitimorum Testamentorum officio suos discunt, ne tempore auctore, vel Confutacione praescripto pias defunctorum dispositiones exequuntur, Episcopi ipsorum Censuram cogere potest ad eorum executionem.

Hæc Regula nititur Greg. IX. Responso, c. Nos quidem, Extra, De Testamento, quo Monasterii fundationem supermixta voluntatis tabulis a quadam religiosa mulieri, quam hereditati inlustrat, commisit, sed ab ipsa herede protractam, intra annum executioni mandari jubet: si vero id heres neglexerit, & Episcopum executionem devolutam fore declarat. Quod si (inquit) intra prædictum tempus, sive in loco, quo constitutum fuerat, seu, si ibi non posset, & alibi placet ordinari, tecum impletus negligenter tunc per te edificare, & omnia per te loca ipsi sine distinctione qualibet offigentur. Sit enim secundum pissenschaftis Legis, dilatatio defunctorum pias voluntatis Episcopali docens et studio adimplens.

Idem confirmat cap. Si heredes &c. Tua, sub eodem Titulo, cuius haec sunt verba: Tua nobis Fratres intinxerit, quod nonnulli tam Religiosi, quam Clerici Sacrales, & Laici, pecuniam, & alia bona, que per manus eorum ex Testamento decendantem debent in usus pries expendi, non dubitant alii utibz applicare. Cum igitur in omnibus pias voluntatis sit per locorum Episcopos prævidendum, & secundum defuncti voluntatem universa procedant, licet etiam a Testatoribus id contingere intercedat: mandamus, quatenus Executores Testamentorum huiusmodi, ut bona ipsa fideli, & plenarie in usus pries expendant, mentione præmissa compallis.

Et cap. Joannis, ibidem, de Testamento cuiusdam ad pias causas conditi Executorebus ita statut: Post Mandatum suceptum, per Diocesanum ergo debent Testatoris explore voluntatem.

Eadem Regulam confirmat Conc. Trid. sell. 22. c. 8. Episcopi (inquit) etiam tamquam Sedis Apostolicae Delegati, incipiens a fine concessi omnium piarum dispositionum, tam ultima voluntate, quam inter vices, finit Executores. Quæ particulari, etiam tamquam Sedis Apostolicae delegati, significat. Episcopum his in negotiis utrunque potestatem habet. Natal. Alex. Theol. Tom. I.

bere, tam ordinariam; quam delegatam, (inquit Barbosa, p. 2. De Officio, & Postestate Episcopi. Alleg. 82. §. 30.)

His addendum Decretum Conventus Melitensis Cleri Callicani, tit. 27. De Rebus, ut pias causas: Non fore incauila in singulis Diocesis Procuratorum causarum plura statuerit (quem quidam vocant Procuratore Animalium) his in Jus vocando, quipas elemosynas, alias usfundationes, a testatoribus ut pias causas fundatas solvere negligunt, & contemnunt, & voluntates testatorum implendas, etiam nolentias, & invicti cogendis: ne horum Procuratorum defectu malis hereditatis deriores efficiantur. & sacra testatorum voluntates sua execuzione fraudentur.

Inperandus est, sub pena Excommunicationis, omnibus Notariis Testamento recipiensibus, ut legavimus bujusmodi in diuinum Episcopo, aut eius Vicariis dare teneantur infra medium potest testatorum mortem: ut omnia ab Episcopo, aut eius Vicario facta Registro, nihil fraudis in huiusmodi testamentariis voluntatis committit possit.

REGULA XVI.

Testamentorum Executores, aliis ad eam bona pauperibus distribuenda deputati, pro arbitrio suo distribuere illa non possunt, sed Regulas Injustitiae, Prudentiae Christianae, & Caritatis orationem servare tenentur.

Quoniam elemosynas in primis erogandas sunt consanguineis, & affinis defuncti, si pauperes sint. Deinde illis, qui graviori premuntur egitate, ut sancium est, Lega, & si quis ad declinandum, C. De Episcopis, & Clericis §. 6. Tertio, uni conferenda non est tota pecunia summa, quam testator pauperibus distribui possit. Quarto, legatum pauperibus ad januam Testatoris concurrens, non potest conferri Xenodochio. Quinto, cum indumentis pauperes scripti sunt heredes, Xenodochio civitatis conferenda est hereditas, & per Xenodochium in argenteos fieri debet patrimonii distributione, vel per redditum annuum ergatione, vel per venditionem redditum mobilium, vel te moventium, si ex his res immobiles comparetur, & annus vicius ergotanis accedit. Quis enim pauper est hominibus, qui & inopia tenet sunt, & in Xenone repedit, & nisi corporibus laborantes, necessarium vicium sibi non possunt effere. Si autem plures sunt, non sit nisi in lethali peccati reo: tunc quia quis nobis documentum infernit animabus proximorum, unde dicuntur Necatores animalium, scilicet subtrahendo ipsius suffragia.

De testa: menti execuzione.

Etiam hereditas, vel legatum tribui debet. Si autem malefici sunt, vel penitus mendicantes, vel alia luctuante considerantur, non potest conferri Xenodochio. Tertio, cum reditibus pauperes scripti sunt heredes, in alium alium, quam in redemptio-mentis captivorum hereditas, vel legatum impendi non possit. Si faciunt ut S. L. Si quis, C. cit. De Episcopis, & Clericis, 49.

Qui ad certa bona pauperibus distribuenda deputatus est, pauperes sibi conjunctos eligere potest, si nulli sunt ex consanguineis, vel affinis testatoribus. Aut autem sibi adscribere potest Executor, si pauper sit, querens Autorem, variabile in sententiis absunt. Illorum opinioni lubentibus subserbentur, qui negant id fieri potest, tunc quia Testator voluntatem implere non videtur, qui sibi legatum adscribit, titulo pauperis: alios enim ab Executore pauperes proculabz speculabz: tunc quia in sufficienciam maiorum comparetur, & annus vicius ergotanis accedit.

Quis enim pauper est hominibus, qui & inopia tenet sunt, & in Xenone repedit, & nisi corporibus laborantes, necessarium vicium sibi non possunt effere. Si autem plures sunt, non sit nisi in lethali peccati reo: tunc quia quis nobis documentum infernit animabus proximorum, unde dicuntur Necatores animalium, scilicet subtrahendo ipsius suffragia.

Qui ad certa bona pauperibus distribuenda deputatus est, pauperes sibi conjunctos eligere potest, si nulli sunt ex consanguineis, vel affinis testatoribus. Aut autem sibi adscribere potest Executor, si pauper sit, querens Autorem, variabile in sententiis absunt. Illorum opinioni lubentibus subserbentur, qui negant id fieri potest, tunc quia Testator voluntatem implere non videtur, qui sibi legatum adscribit, titulo pauperis relatum est, censent Cardinalis Mantica, Sylvester, Barbosa, & alii quos citat p. 3. De Officio, & Postestate Episcopi, Allegat. 82. §. 25.

Hanc tamen opinionem sequi sollem, ne alii sautor esse, ut sequentur, tunc ob vitandam avaritiam suspicione;

tunc ad parvum præsumunt, ut legata pecunia distribuitur pauperibus magis indigentibus, magisque desiratis.

Cum Testator bona sua distribuit habeat collocandis Matrimonio Virginibus, et ergo non potest Executor Virginibus Monasterio, se devontibus: legitimam namque Testator voluntatem exequi oportet. Si vero legatum certe perfome relinquitur, in Matrimonium contrahere, eidem solvi debet si Deo se consecraret in Monasterio, ut colligatur ex Authentica Nisi regati. C. ad Senatus consilium Trebellianum, & Authentica De Sanctissimis Episcopis, §. Sed & hoc præsumi: Collat. 9. Nisi (inquit) regati resipit, tunc ob vitandam avaritiam suspicione;

tunc ad parvum præsumunt, ut legata pecunia distribuitur pauperibus magis indigentibus, magisque desiratis.

Cum Testator bona sua distribuit habeat collocandis Matrimonio Virginibus, et ergo non potest Executor Virginibus Monasterio, se devontibus: legitimam namque Testator voluntatem exequi oportet. Si vero legatum certe perfome relinquitur, in Matrimonium contrahere, eidem solvi debet si Deo se consecraret in Monasterio, ut colligatur ex Authentica Nisi regati. C. ad Senatus consilium Trebellianum, & Authentica De Sanctissimis Episcopis, §. Sed & hoc præsumi: Collat. 9. Nisi (inquit) regati resipit, tunc ob vitandam avaritiam suspicione;

tunc ad parvum præsumunt, ut legata pecunia distribuitur pauperibus magis indigentibus, magisque desiratis.

Eadem Regulam confirmat Conc. Trid. sell. 22. c. 8. Episcopi (inquit) etiam tamquam Sedis Apostolicae Delegati, incipiens a fine concessi omnium piarum dispositionum, tam ultima voluntate, quam inter vices, finit Executores. Quæ particulari, etiam tamquam Sedis Apostolicae delegati, significat.

Et cap. Joannis, ibidem, de Testamento cuiusdam ad pias causas conditi Executorebus ita statut: Post Mandatum suceptum, per Diocesanum ergo debent Testatoris explore voluntatem.

Ooo 2 R E.

fur can. Quæsa, cauſa 13. qu. 2. propoñitque exēplum doctri, qui prout pro Tempore ab Abraham accep- te nolit, ne commodum videatur de cadavero confe- rum supplicationem promulgatum.

De sepulchro: quanto magis id eavere debent Sacerdotes? Quamobrem (inquit) si quando aliquem in Ecclesia videretur sepe- lii conceditis, si quidem parentes ipsius, proximi, vel ha- redes, pro luminatibus sicut quid offere voluerint, acci- pi non vestamus: peti vero aliquod, aut exigere omnino pro- bitemus; non (quod valde irreligiosum est) aut venaliter for- sae dicatur Ecclesia, quod abit, aut vos de humanis vi- dramini mortibus gratulari, si ex eorum cadaveribus stu- dentis quartæ quomodolibet comprehendunt.

Idem confirmatur ex can. Possum, eadem cauſa, & quæſione, qui ex s. Hieronymo in Questionib[us] Hebreis, ad cap. 23. Geneſis periculis est; & ex can. In Ecclesi- aſtico Libro (inquit) scriptum est: Mortuo non prohi- beat gratiā, sciem quoniam omnes moriemur. Quid ser- terram vendis? Memento quoniam terra es, & in terram ibi... Recordare, quoniam non hominis est terra, sed Do- mini est terra, & qui habitant in ea. Si terram vendis, in- vocatione alienigenis tenebris. Gratiā acceptis a Deo gratis ad eo. Quare interdum fit omnibus omnino Christia- nis, terram mortuis vendere, & debitis sepulturem den- gare: nisi forte proximi, & amici defuncti propter nomen, & redemptionem anima viri gratis aliquod dare velint.

Partes & exactions & recordatio ex ea, ut aliquid pro sepulture Jure exigatur, vel in nomine, quod in Ecclesia potius, quam in votis. In Cœmterio, aut in Ecclesiæ loco honoriſtiori qui sepelitur, ut colligit ex cap. Non Igitur Extra Dei ſimilitudine, quod est Alexandri III. in Concil. Tuorenſe: Pro ſepulture quoque (inquit) nella cuiusquam pretiū exat- tentetur, nec ſub obſcuritate cuiusquam conſuetudinis reatum ſuū quiſ tuncut: quia diuinitas temporis non dimittit peccata, ſed angere. Et ex c. Can. in Ecclesiæ, ex Concil. Oſcumento Lateranense 3. qui prohibetur, ne pro Sepul- ture, & Exequiis Mortuorum aliquid exigatur, quicun- que conſuerne non obstante. Patet autem plures ex hoc licet, quia legem mortis de longa inviolabilis conſuetu- dines arbitrantur: non attendentes, quod tanto graviora ſunt criminis, quanto diuina infelicitas animam tenue- runt alligatum.

Idem confirmatur ex cap. Abolenda Extra. De Sepul- chro, quod est Invenienti III.

Concilium Mediolanense 4. & s. Carolus in Inſtru- ctiōibus preceſta ſtatuum, ut pro crucibus, & qua circa ca- daver, aut canopaphysa diſpenſatur, pro campaniū item, lampadiniſbus; aliōꝝ praetextu, aut nominenſi praeceſta ca- pite, exigatur, nec Capitulo, nec quicquid de Capitulo, nec Rector, nec Sacris, Cufos, aliꝝ Clericis quicquidque, niſi quid est, quid Fabrics, aut Sacris, campana- rum nomine dare, placuerint Episcopus eſe conſeruit, idque vere in eum ſuū cedat: at pro Crucibus nihil omnino quavis etiam Fabricis, aut Sacris nomini accepit licet.

Secunda pars Regulae, quod nimis laudabilis conſue- tudines fervideſt, compellique posſant heredes conſu- tationes fervideſt, nec ſepulturem ſolam funebrium conſuetudine Ōfficio ad iurium funebrium conſuetudine Ōfficio, nec ſepulchrum Ōfficio mortuorum, qui ſepelit, tali die celebretur, niſi alioquin Ritus di nullo mo- dū tera. Hanc Regulam conſrat Synod. Aquadis 1575.

lebrandis, integre, & sine fraude prefentur, iuxta Re- giam Edictum, ad trium Ordinum Regni Bleſſe congregato- rum ſupplicationem promulgatum.

REGULA XXIV.

Admonendi ſunt Chriſtiani, ut ſuperflua Funerum pom- pam refecti, Preiſibusque, & Eleemosynis ſibi patiū ſubveniri corent.

Ita ſtatut Synodus Carnotensis anno 1526. Moneant Sa- cerdotes Parochianos ſuū, eadem cauſa, & quæſione, qui ex s. Hieronymo in Questionib[us] Hebreis, ad cap. 23. Geneſis periculis est; & ex can. In Ecclesi- aſtico Libro (inquit) scriptum est: Mortuo non prohi- beat gratiā, sciem quoniam omnes moriemur. Quid ser- terram vendis? Memento quoniam terra es, & in terram ibi... Recordare, quoniam non hominis est terra, sed Do- mini est terra, & qui habitant in ea. Si terram vendis, in- vocatione alienigenis tenebris. Gratiā acceptis a Deo gratis ad eo. Quare interdum fit omnibus omnino Christia- nis, terram mortuis vendere, & debitis ſepulturem den- gare: niſi forte proximi, & amici defuncti propter nomen, & redemptionem anima viri gratis aliquod dare velint.

Nec conſuetudo exēpt, ut aliquid pro ſepulture Jure exigatur, vel in nomine, quod in Ecclesia potius, quam in votis. In Cœmterio, aut in Ecclesiæ loco honoriſtiori qui sepelitur, ut colligit ex cap. Non Igitur Extra Dei ſimilitudine, quod est Alexandri III. in Concil. Tuorenſe: Pro ſepulture quoque (inquit) nella cuiusquam pretiū exat- tentetur, nec ſub obſcuritate cuiusquam conſuetudinis reatum ſuū quiſ tuncut: quia diuinitas temporis non dimittit peccata, ſed angere. Et ex c. Can. in Ecclesiæ, ex Concil. Oſcumento Lateranense 3. qui prohibetur, ne pro Sepul- ture, & Exequiis Mortuorum aliquid exigatur, quicun- que conſuerne non obstante. Patet autem plures ex hoc licet, quia legem mortis de longa inviolabilis conſuetu- dines arbitrantur: non attendentes, quod tanto graviora ſunt criminis, quanto diuina infelicitas animam tenue- runt alligatum.

Idem confirmatur ex cap. Abolenda Extra. De Sepul- chro, quod est Invenienti III.

Concilium Mediolanense 4. & s. Carolus in Inſtru- ctiōibus preceſta ſtatuum, ut pro crucibus, & qua circa ca- daver, aut canopaphysa diſpenſatur, pro campaniū item, lampadiniſbus; aliōꝝ praetextu, aut nominenſi praeceſta ca- pite, exigatur, nec Capitulo, nec quicquid de Capitulo, nec Rector, nec Sacris, Cufos, aliꝝ Clericis quicquidque, niſi quid est, quid Fabrics, aut Sacris, campana- rum nomine dare, placuerint Episcopus eſe conſeruit, idque vere in eum ſuū cedat: at pro Crucibus nihil omnino quavis etiam Fabricis, aut Sacris nomini accepit licet.

Idem ſtatut Synodus Lingonensis an. 1404. Odo Pa- riſiensis Episcopus in Synodo, & Synodus Rotomagensis an. 1581. celebra, cuius hæc verba: Determinis in- ſup, ut Caratum contra heredes ex laudabili conſuetudine ſepulchrum agat, poſquam ſepulchrum Ōfficio impenderit, & ſuffragia publica, & aſſumptio ſollicitur, que ad ſolitionem via Iuris compellat, niſi paupertas obſtruerit. Paupertatis ex- ceptionem ſapienter, ac juſte Synodis addidit; quia Pa- peres, quibus adeo rōnes fuere ſaculatates, ut proprii im- pensis humarū negocia, Parebū gratia, ac honeste ſepeli- tenentur, ut decrevit Concil. Remende an. 1583.

Concilium Mediolanense 1. Exequiarum, ſepulture, & Aniversariorū cauſa nemini quidquam pacifici, aut exi- gere licet, neque etiam petere, vel quid alia committere, quod ſimonia labis, aut ſordide auraria ſupicionem ba- beat. Pias ramas conſuetudines in his ſervari ſubmetu- euntur, ut decretiv Concil. Remende an. 1583.

Concilium Tuorenſe anno 1583. cap. 14. ſedulo enven- Episcopi, ut iura Reſtoriorū Ecclesiastice debita, & ab antiqua, & laudabili conſuetudine ſolvi ſolvi, tam pro ſe- pulture, quam pro aliis etiam Ōfficiis in ſuū Ecclesiæ ſe-

& Aquenſe an. 1585. Cum verò habeantur, ita ſe gerant Conſcionatores, ut silentiationem omnem fugiant, ne illi ob veras, & compertis virtutes Defunctos laudent: audito- res vero ad diuinam inferiordam pro illis implorandem exi- cent, qui indigent omnes quantumvis laudabilis vita. Eos enim ex confideratione mortis, & judicii ad peccato- ram lugam, & motu emendationem hortentur.

REGULA XXIX.

In Anniversariis glagalandis moſti effe non debent Eccle- ſiaſtici, Regulariſque Viri, nec diebus Dominicis, aut Feſti ſunt celebranda.

Hanc Regulam tradit. Conclitum Mediolanense 1. tit. de Funeribus: Caveant Parochi (inquit) & alii Ecclesi- aſtici Roffores, ne quod plante adducti ſuaderet deſtitu- tionis ſolitum inveniantur. Defunctis camſubventione pre- cipit, eleemosynis, ſemina, oblationis, & Missa Sacrifici.

Concilium Remende 1583. Quantum attinet ad Chriſtia- norum ſepulturem, quam nec ſuperbam, ne neglegtam effe- decat, aut deſtitu- Parochi in hanc Ōfficio ſuſtinentia- lierent, ut pueri Funera Christiana ſimplificari, ne modis limites non excedant. Id autem fit, ſi ipſi pri- mū mecedi conſueta, & honeste contenti, deinde ſu- perbas impensas, que propter ambitionem, aſſumptio- nem, vel hereditib[us] relinqui vel paupēribus erogari ſuadant.

In culter Fidelius præclarus illa S. Augustini Sententia Lib. 172. alias 32. De verbis Apolobi: Pompa funeris, qui Conſecratio Lectorum 3. qui prohibetur, ne pro ſepul- ture, & Exequiis Mortuorum aliquid exigatur, quicun- que conſuerne non obstante. Patet autem plures ex hoc licet, quia legem mortis de longa inviolabilis conſuetu- dines arbitrantur: non attendentes, quod tanto graviora ſunt criminis, quanto diuina infelicitas animam tenue- runt alligatum.

Idem longe ante prohibuita Pauli Concilium, an- no ſeclis millesimo duodecimo, can. 11. Pro-

bilem (inquit) ne pro annulis, vel triennalibus, vel

Serm. Domini Discipulis ſuū, quando Corpus, & Sanguis tam Ordinis ſuſtamentum, & Sacrificium inſtituens, dixit illis: Ho-

mo facit in meā commemorationē: (ut refert Apolulus. ad Cor. 11.) Illis enim verbis, ut recte docet Tridentinū Synodus, Chriſtus Apolulus ſuū nova. Legis Sacerdotales inſtituit. Et rursum quando post Refuſionem inſtituitur in eos dicens: Secūrū mihi me Pater, & ego mitto vos... Accepit Spiritum Sanctum: quorum remiferit peccata, re- mittuntur ei, & quoniam reſinuerit, retinet ſuū: (Jo. 20.) Et cum illis his verbis compellavit (Matth. 18.) Adhuc dico vobis, quacunque aligauerit ſuper terram, erunt ligata. & in celo: & quacunque ſoluerit ſuper terram, erunt ſalvata. & in celo.

TRACTATUS

De Sacramento Ordinis.

Varia Ordini- ſis accep- tis.

CUM, que ſunt, a Deo ordinata ſunt, non alii ma- gis neceſſarium videunt, ut omnia ſe ordinata, quam in Ecclesiæ, que Regnum eft a Deo conſtitutum. Ipſam enim Deus, & Dominus noster Iesu Christus collegit, & adiutori ſanguine ſuū, qui propterea mortis dignatus eft, ut filios Israhel, qui erant diſperſi, congregaret in unum, ut illi unum ovile, & unus Pater. Quoniam reſe in Canticis Caſtrovi aces ordinata vocatur: neque illa magis eft adverſari: Potestib[us] terribilis, quam eo ipſo, quod eft ordinata. Eft igitur Ordo cum primis in ea ne- ccessariis; de quo s. Aug. Lib. 1. De Ordine. c. 9. scribit: Ordine, quem ſe conuenienter in vita, perducer ad Deum, & quoniam tenetum in vita, non pervenientem ad Deum. Et infra: Ordo eft, per quoniam conuenientia, que Deo conſtituit.

Ordinem generali ſumptu ita deſtituit. Concl. Trid. Catechismus: Ordo eft ſuperiorum, & inferiorum, que inter ſe ita apta ſunt, ut una ad alteram reſeruantur. Paulus aliter s. Aug. Lib. 19. De Civitate Dei, c. 13. Ordo eft parium, diſpariumque renum ſuū cuique leſis tributis diſpoſitio.

Secundum Iuniorum Ordo pro homini ſtat, & dignitate, que ipſi cum multis aliis communis eft. Eo ſenuit dicitur Ordo Senatorius, Ordo Equeſtris. Iis qui vulgo dicuntur Status Regni, Ecclesiasticis, Nobilib[us], & Plebejis, Latine loquendis tres Ordines dicuntur. Sic in Ecclesiæ diſtinguitur Ordo Clericorum, Ordo Monachorum, Ordo Vir- ginalium. ſuū vixit Ordine Religio.

Tertio Tumiorum Ordo pro homini ſtat, & dignitate, que ipſi cum multis aliis communis eft, que inter- nati, & occultati Spir. Sancti ſubministracione ſignificant: Non enim dedit nobis Deus ſpiritu timor, ſed vir- tuositas, & dilectionis, & ſobrietatis. Hac enim verba ad gratiam in Ordinatione collatam pertinere intellexi Ecclesiæ in Concilio Trid. congregata, ſell. 23. cap. 3. Ad huiusmodi gratiam & illius referendum eft, quod ac. Domini- ſus, Joān. 20. Accepit Spiritum Sanctum: cum ente po- ſtulare dare faci Manceti exequendi, etiam gratiam adde- ſtendere, quod ad functionem illam faciat rite, & ſan- ctementum preparare, & instruere. Eam gratiam ad ſanctificationem hominis pertinere conſtat, quia Spir- itus Sanctus omnis sanctificationis eft autor. Argu ita hunc locum expliqueat S. Cyillus Lib. 12. in Jo. & iniquus Author Quæſitionum in Vetus, & Novum Testamen- tum, inter s. Aug. Opera edita, q. 93. Nec vero gratiam dumtaxat gratia datum. Ordinatione facia conſer- vare, quod recte colligatur ex eo, quod gratiam Timotheo datum per Prophetiam Apolokus teſtatur. Non enim hoc loco data ſuſtice dicitur Timotheo gratia Prophetie, fed per Pro- pheticam, id est, ſecondum precedentem de illo prophetam, ut dicere explicat cap. 1. Hoc preceptum commendat. filii Timothei, ſecondum præcedentes in Prophétias, ut milites in illis bonam Milites. Hoc eft, ſecondum re- velationem prius factum, quia ſignificatum fuerit, Timo- theum tamquam Ecclesiæ uilem, Sacerdotem, & Episco- pam eft inauguruandum.

Idem ex Apololica Traditione, & Patrum consensu con- ſimilatur, Unus sit ſacramentum Ordinis, ut ſacramentum ſuū traditur Ordinato, ſuū ad ſacramentum Chriſti Corpus conſeruantur, ſuū ad alijs ſuūtiones, & Miniftria Eccle- ſiaſticas. Quid sit Ordo? Utrum ſit vere Sacramentum?

O rdo eft Sacramentum, quo poſteſtas quādam ſpiritualis

Duplex autem Poſteſtas Ecclesiastica eft, Ordinis ſciliat, Poſteſtas Ec- ceſt Juriſdictionis. Poſteſtas Ordinis ad verum Chriſti Domi- ſeſtiaſticas in Sacrafanda Eucharisti reſeruat. Poſteſtas Ju- ſitatiſticas tota in Chriſti Corpore myſticu ſeruat: ad eam enim ſpeciā Christianum populum gubernare, & mo- derari, & ad æternam, celestemque beatitudinem dirigeare.

Non minus enim eger Ecclesiæ Sacerdotio, ut regatur, &

defendatur, quam Sacrificio, ut nesciatur. Id docet

Conc. Trid. ſell. 23. c. 1. cum ait: A Domino Salvato- re noſtri Apololi, eorumque Successorib[us] in Sacerdotio po- ſtum traditum conſerandi, ſorendi, & miniftrandi

Corp[us], & Sangui[nem] eam, necon & peccata dimittendi,

& reſinuerit. Hac enim verba utramque Poſteſtas com- plectuntur. Deinde omnes Ordines, ſi prima eorum ini- ſtitutio ſpectetur, creti non ſunt tantum ad Sacrificium Ec- cleſiaſticas celebrandam, ſed etiam ad bonum Ecclieſticas Regimen conſuetudinem. Quemadmodum enim, ſi Sacrificium tolles, per omnia Religio: ita ſi Regimen auferas, Ecclieſia non erit amplius Ecclieſia, ſed hominum turba, que ut temere conſult, ſic nullo cum confilio diſſoluitur.

Spiritualem illam Ordinis poſteſtam, conſtituit Chriſtus

Domini Discipulis ſuū, quando Corpus, & Sanguis tam Ordinis ſuſtamentum

ſuſt Sacramentum, & Sacrificium inſtituens, dixit illis: Ho-

mo facit in meā commemorationē: (ut refert Apolulus.

ad Cor. 11.) Ilis enim verbis, ut recte docet Tridentinū Synodus, Chriſtus Apolulus ſuū nova. Legis Sacerdotales inſtituit.

Et rurſum quando post Refuſionem inſtituitur

in eos dicens: Secūrū mihi me Pater, & ego mitto vos...

Accepit Spiritum Sanctum: quorum remiferit peccata, re-

mittuntur ei, & quoniam reſinuerit, retinet ſuū: (Jo. 20.) Et cum illis his verbis compellavit (Matth. 18.) Adhuc dico vobis, quacunque aligauerit ſuper terram, erunt ligata. & in celo: & quacunque ſoluerit ſuper terram, erunt ſalvata. & in celo.

PROPOSITIO UNICA.

Ordo eft verum, & proprio dictum Nova Legis Sacramentum.

E ST enim Sacra rei ſignum effaz, five Signum vi- ſibilis inviſibilis gratia. Signum, ſeu elementum eft Manu imponit, vel certorum Instrumentorum conſtitutum: ad quod elementum, cum accedit verbum, fit Sacra- mentum. Nec enim ſignificatur modo, verum etiam rei ſe- pteſtūtur. Et igitur Ordo cum primis in ea ne- ccessariis; de quo s. Aug. Lib. 1. De Ordine. c. 9. scribit: Ordine, quem ſe conuenienter in vita, perducer ad Deum, & quoniam ſe tenetum in vita, non pervenientem ad Deum. Et infra: Ordo eft, per imponitum manum meam. Que gratia euſuſit illi, verbi leſuſit inſtituit, que inter- nati, & occultati Spir. Sancti ſubministracione ſignificant: Non enim dedit nobis Deus ſpiritu timor, ſed vir- tuositas, & dilectionis, & ſobrietatis. Hac enim verba ad gratiam in Ordinatione collatam pertinere intellexi Ecclesiæ in Concilio Trid. congregata, ſell. 23. cap. 3. Ad huiusmodi gratiam & illius referendum eft, quod ac. Domini- ſus, Joān. 20. Accepit Spiritum Sanctum: cum ente po- ſtulare dare faci Manceti exequendi, etiam gratiam adde- ſtendere, quod ad functionem illam faciat rite, & ſan- ctementum preparare, & instruere. Eam gratiam ad ſanctificationem hominis pertinere conſtat, quia Spir- itus Sanctus omnis sanctificationis eft autor. Argu ita hunc locum expliqueat cap. 1. Hoc preceptum commendat. filii Timothei, ſecondum præcedentes in Prophétias, ſuū milites in illis bonam Milites. Hoc eft, ſecondum re- velationem prius factum, quia ſignificatum fuerit, Timo- theum tamquam Ecclesiæ uilem, Sacerdotem, & Episco- pam eft inauguruandum.

Idem ex Apololica Traditione, & Patrum consensu con- ſimilatur, Unus sit ſacramentum Ordinis, ut ſacramentum ſuū traditur Ordinato, ſuū ad ſacramentum Chriſti Corpus conſeruantur, ſuū ad alijs ſuūtiones, & Miniftria Eccle- ſiaſticas. Hoc definitio Ordinationes omnes com- pra-cepit.